

Tiburtzio Izagirre Arratibel

*Ataun,
Gipuzkoa*

Aurkibidea

Biografia

Tiburtzio Ataungo Ergoeina auzoko Sarteazpi baserrian jaio zen, ama zuen bertakoa eta aita, berriz, Lazkaokoa. Lau senideetan hirugarrena, baserrian lan asko egin zuen, simaurretan, garitan, ikatza egiten, etab. Eskolara ere joan zen eta bertan ikasitako abestiak kantatu zizkigun elkarrizketan. Hogei urte inguru zituela, Beasaingo CAF lantegiko ofizinan hasi zen lanean, eta bertan aritu zen erretiratu zen arte.

Zintak

ATA-029

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Pildain Larrañaga, Itziar
- **Data:** 2011-11-08
- **Iraupena:** 84 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Elexpuru, Juan Martin

Pasarteak

1. Sariartegarakoa eta Sariarteazpikoa

- **Erref:** ATA-029/002
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:00:52. **Bukatu:** 00:02:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Sariartegarakoa eta Sariarteazpikoa daude, bakoitzak hainbat etxebizitza ditu. Orain ez da inor bizi bere jaiotetxean. Garai batean lau etxebizitza zituen, gaur egun ez da inor bizi.

2. Oinutsik oinetakoak ez hausteagatik

- **Erref:** ATA-029/004
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:04:48. **Bukatu:** 00:05:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdota, kontakizunak

Laburpena:

Hanka-hutsetan ibiltzen omen zen aita gari-soroan ere, oinetakoak ez hausteagatik. Behin garo-pilaren gainean lo egin zueneko.

3. Etxean "bi asto"

- **Erref:** ATA-029/007
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:07:45. **Bukatu:** 00:10:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Bizkarka egiten zuten garraioa. Gogoan du behin oso urrutiko zelai batetik nola garraiatu zituzten anaiak eta berak bi belar-sorta, txikia berak astoarekin, eta handia anaiak bizkarrean. Auzoko baten komentarioa: "oraintxe zekiat nun dauden bi asto".

4. Bizimodu gogorra

- **Erref:** ATA-029/008
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:10:00. **Bukatu:** 00:11:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:

Belar-sortak nola egiten ziren. Oso urrunetik ekarri behar izaten zituzten, aldapa handia eta bide txarra zegoen. Bizimodu gogorra zen hura.

5. Ergoienako etxe eta baserriak

- **Erref:** ATA-029/009
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:11:26. **Bukatu:** 00:13:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Ergoiena Ataun San Martinetik ia lau kilometrora dago. Hango hainbat kale-etxe eta baserriren izenak ematen ditu.

6. Ikatza egiten

- **Erref:** ATA-029/011
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:13:48. **Bukatu:** 00:16:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Ikazkinak eta txondorrak

Laburpena:

Ikatza egiten ibilia da. Behin eskapada handia egin zuen, txondor gainera igo, eta ia hondoratu egin zen. Txondorra nola egiten den. Ikatza saldu egiten zen.

7. 'Duque del Infantado'

- **Erref:** ATA-029/013
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:17:50. **Bukatu:** 00:19:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

<p>Infantadoko Dukearen maiordomoaren etxeaz. Dukea bi aldiz ikusi zuen bere bititza guztian. Madrilen bizi zen. Harenak dira Lizarrusti aldeko basoak. Haren ingurukoek agintzen zuten Ataunen.</p>

8. Patxiku Errotaren karameloa

- **Erref:** ATA-029/014
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:19:36. **Bukatu:** 00:20:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Baserria » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:

Badira Errondo baserriak Kaxetatik gora, eta errota ere bai. Arrebarekin errotara joaten zenean, karameloa ematen zion Patxiku Errotak, "hau dek mutiko motza" esanez.

9. Zahatoa kendu mikeleteak

- **Erref:** ATA-029/016
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:23:30. **Bukatu:** 00:25:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Polizia
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Kontrabandoa aspalditik egiten zen Ataunen. Behin bazetorren bat Altsasutik zahato berria erositara. Bidean mikeletearekin topo egin eta tragoa edatera gonbidatu zuen, baina hala ere kendu egin zion zahatoa.

10. Altsasutik kontrabandoarekin

- **Erref:** ATA-029/018
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:26:40. **Bukatu:** 00:28:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Lanbideak » Polizia

Laburpena:

<p>Behin Laustierrekako batzuk Altsasutik bueltan zetozen han erositako gauzekin. Bidean mikeleteak irten eta dena kendu nahi izan zien baina batek ostikoz jo eta airean bota zuen. Udaletxera deitu zituzten arren, ez zuten zigorrik jaso. Izebak kontatzen zizkion horrelako istorioak.</p>

11. Gerra denboran, morroi izandakoa atxilotu eta desagerrarazi

- **Erref:** ATA-029/019
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:28:44. **Bukatu:** 00:30:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

<p>Gerra denboran, Urkiolako mutila eta beste herritar batzuk eraman zituzten atxilotuta. Beren baserrian morroi egondakoa zen Urkiolako mutila. Ez zuten gehiago haren arrastorik atera.</p>

12. San Martingo apaizaren bila gerra denboran

- **Erref:** ATA-029/020
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:30:05. **Bukatu:** 00:31:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Gerra denboran ezkutatu egin ziren zenbait. Ataungo don Martin apaizaren bila ere etorri omen ziren, baina bikarioa karlista zen eta alde egiteko esan zien, berak erantzuten zuela eta.

13. Uniforme militarren uhalez mandoarentzako hedeak egin

- **Erref:** ATA-029/023
- **Iraupena:** 0:03:44. **Hasi:** 00:33:36. **Bukatu:** 00:37:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

<p>Txapel gorriarekin eta korreajeekin desfilatzen zuten mutikoek San Martinen, gerra denboran. "¡Viva Santiago!" esan behar zuten eliza paretik pasatzean. Mutil baten aitak mandoentzako hedeak egiteko erabili zituen semeren uniformeko uhalak.</p>

14. "Vuela avecilla, vuela" kantua

- **Erref:** ATA-029/025
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:38:20. **Bukatu:** 00:39:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

Eskolan kantatzen zuten erdarazko kantu bat: "Vuela avecilla, vuela"

15. 'Cara al Sol', bertzio zaharra

- **Erref:** ATA-029/026
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:39:10. **Bukatu:** 00:40:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

<p>Eskolan kantatzen zuten Cara al Sol kantua. Bertzio zaharra; tartean "carlistas aurrera!" entzun daiteke.</p>

16. "España es mi patria, mi madre adorada..." kantua

- **Erref:** ATA-029/028
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 00:40:18. **Bukatu:** 00:42:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

Eskolan erakusten zieten beste kantu bat: "España es mi patria, mi madre adorada...". "Gloria a la patria, gloria sin fin porque alegre sabe morir" amaitzen da. Bigarren aldiz kantatzen du, lehenengoan nahastu egin da eta.

17. Eskolan piper egin zutenekoa

- **Erref:** ATA-029/031
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:47:53. **Bukatu:** 00:49:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Hilero joaten ziren jauna hartzera. Piper egin eta amuarrainak harrapatzera joan ziren behin. Gero maisua beraren atzetik erregelarekin eta bera ihesi; kosta omen zitzaion harrapatzea.

18. Matematika oinarri ona eskolan

- **Erref:** ATA-029/034

- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:55:04. **Bukatu:** 00:56:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikasgaiak eta ikasmateriala

Laburpena:

<p>Lau erregelak eta matematikako oinarrizko gauzak ikasi zituen eskolan. Irakurri ere egiten zuten, oraindik etxean du Vida y fortuna liburua. Beste liburu bat soldadutzara eraman eta han ahaztu zuen.</p>

19. Dotrina buruz ikasita

- **Erref:** ATA-029/035
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 00:56:30. **Bukatu:** 00:59:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Doktrina

Laburpena:

Tiburtzioren lagunik onena istripuz hil zen. Dotrina buruz zekien hark eta Tiburtziok ere gehiena bai. Zati batzuk esaten ditu.

20. "San Nikolas Koronado" kantua

- **Erref:** ATA-029/038
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 01:01:36. **Bukatu:** 01:02:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erljioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:

"San Nikolas Koronado/ mi querido, mi amado/ haren-haren alegrie...". Letra elebidun bitxia.

21. Santa Ageda bezpera

- **Erref:** ATA-029/040
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 01:03:00. **Bukatu:** 01:04:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Santa Ageda

Laburpena:

Santa Ageda bezperan kantura irteten ziren. Gero afaria egiten zuten batutakoarekin. Lazkaon ere ibilita dago. Lehendik datorren ohitura omen da.

22. "Gabon grazia" gabon-kanta

- **Erref:** ATA-029/041
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 01:04:42. **Bukatu:** 01:05:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:

"Gabon grazia" gabon-kanta errezeitzen du.

23. CAFen lanean

- **Erref:** ATA-029/044
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 01:08:50. **Bukatu:** 01:10:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Goierriko lantegiak

Laburpena:

CAFen egin zuen lan. Ikasle gisa hasieran, gero tailerrean eta gero bulegoan. Ordainketak egiten jarduten zuen. Eskuan ordaintzen zen.

24. Altsasuko san Pedrora erromeriara

- **Erref:** ATA-029/047
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 01:13:48. **Bukatu:** 01:14:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Altsasura joaten ziren erromeriara, San Pedrora, mendiz, arrantxoan aldean hartuta.

25. "Ya la campana sonora avisa" kantua

- **Erref:** ATA-029/050
- **Iraupena:** 0:00:15. **Hasi:** 01:16:49. **Bukatu:** 01:17:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

"Ya la campana sonora avisa" kantua kantatzen du.

26. "Pater" apaizaren eta hartzaren istorioa

- **Erref:** ATA-029/052
- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 01:17:56. **Bukatu:** 01:20:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

<p>"Pater"en istorioa. Apaiza omen zen "Pater", bere monagilloa hartza omen zen, eta hura bidali zuen Ordiziara diruarekin norbait emateko. Baina tentazioan erori, dirua jokatu eta galdu. Bukaera enigmatikoa.</p>

27. San Martinen eliza, jentilek egindakoa

- **Erref:** ATA-029/054
- **Iraupena:** 0:00:33. **Hasi:** 01:20:58. **Bukatu:** 01:21:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

<p>San Martingo eliza jentilek egindakoa dela diote. Gizon handiak indartsuak omen ziren.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2024-04-25

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com